

standpunt

Wrang

M oeten kinderen met een zogenaamde 'grote zorgvuldigheid' in aparte scholen les krijgen of leren ze beter samen met 'gewone' kinderen in een 'gewone' school? Het is een vraag waar we in ons land al jaren mee worstelen. De wetenschap is hierover nogtants duidelijk: door samen te leren en te spelen kunnen kinderen met en zonder beperking elkaar makkelijker begrijpen en aanvaarden. Volgens onderzoek van de Verenigde Naties vermindert inclusief onderwijs bij personen met een handicap het isolement en het risico op armoede en uitblijding. Reden genoeg dus voor de VN om ons land in het verleden op de vingers te tikken omdat wij aan dat zij noemen 'segregatie' deed. Vooral in Vlaanderen zaten er proportioneel gezien veel minder kinderen in het buitengewoon onderwijs dan in andere Europese landen.

Als oplossing kwam de vorige Vlaamse regering in 2015 met het M-decreet. Een term die een pak leerkrachten nog altijd koude rillingen bezorgt. De bedoelingen waren nochtans nobel. Het had als doel alle kinderen toegang te geven tot het gewone onderwijs, ook kinderen met een beperking of leerstoornis.

Maar het M-decreet boekte in de praktijk op een gebrek aan middelen. Leerkrachten en schooldirecties klaagden de afgelopen jaren terecht steen en been dat ze het allemaal niet gebouwt kregen. Ze hadden het gevoel dat ze de 'zorg-kindjes' niet genoeg konden helpen en in hun pogingen daarvoor ook niet voldoende aandacht konden geven aan de andere kinderen. In een sector als het onderwijs, waar een chronisch tekort aan leerkrachten en middelen heerst, was de invoering van het M-decreet zonder aanzienlijke bijkomende investering een *accident waiting to happen*.

Onderwijsminister Ben Weyts (NVA) heeft nu een opvolger klaar: het leersuivendecreet. De minister voorziet in een bijkomende ondersteuning voor scholen, namelijk 680 extra voltijdse leerkrachten en nog eens 80 administratieve medewerkers. Het grootste verschil met het M-decreet is dat scholen voortaan sneller aan een noodrem kunnen trekken als ze het gevoel hebben dat een welbepaalde leerling aan boord halveert de besteding is. De minister noemt het een pragmatische oplossing. Maar in de praktijk zullen ongeveer vijfduizend minder kinderen in het buitengewoon onderwijs terecht komen.

Binnen de onderwijswereld halven velen nu weer voorzichtig opgeglad staan. Het M-decreet was een fasce waar ze nooit meer willen aan terugdenken. Al blijft het ook heel wrang dat het is vooral stijfheid dat een goed en nobel plan, dat voornamelijk strandde op een gebrek aan middelen, dan maar bijgesteld wordt naar beneden in plaats van wel in voldoende middelen te voorzien. De bijkomende investeringen die Weyts belooft, zijn namelijk peanuts in vergelijking met wat er nodig is om echt iets te kunnen veranderen. Het zou voor zowel kinderen met een beperking een belangrijk verschil kunnen maken.

Voldoende middelen voorzien voor zoveel kinderen met een beperking en een belangrijk verschil kunnen maken

Postcorona is vergaderen op afstand het nieuwe normaal geworden

Op zakenreis? Nieuw vlieger groot niet meer op

Vergaderen in Londen City, prospecteren in Shenzhen of brainstormen in New York? Vergeet het voortaan maar, zo blijkt uit een rondvraag van deze krant. 'De markt voor zakenreizen zoals we die kenden, komt niet meer terug.'

LIEVEN DESMET

I t zakelelijk vliegverkeer stortte vorig jaar helemaal in. De opmars van het coronavirus hield de vliegtuigen aan de grond. Maar nu de samenleving en de economie weer op gang komen, draait ook het vliegverkeer om. Werknemers en managers weer onbezorgd om het vliegtuig kunnen stappen. Alleen, dat gaan ze niet doen. Of toch een flink pak minder dan voorheen. Dat leert een rondvraag van *De Morgen* bij tal van grote ondernemingen die ook actief zijn buiten de landsgrenzen. Haast zonder uitzondering zeggen ze allen dat hun werknemers minder vaak een vliegvlug zullen nemen. "Vergaderen op afstand is het nieuwe normaal geworden en zakelijke reizen waren het afgelopen jaar niet mogelijk. Ook postcorona denken we dat zakereizen veel minder frequent zullen zijn dan voorheen, naar schatting een daling met 50 procent. Ze worden voorbehouden voor de ontmoetingen die een verplaatsing echt noodzakelijk maken en waar elkaar live zien een grote meerwaarde heeft." Hilde Junius, woordvoester van BNP Paribas Fortis, wat hiermee kernachtig samen vat de algemene tendens is in de bestuurskamers van de Belgisch grootste bedrijven.

Ook de consultants van PwC België zullen minder vaak op een vlucht te spotten zijn, zo blijkt. "De Covid-19-pandemie heeft ons geleerd anders te werken, zodat in België is de rest van de wereld, vooral op het vlak van verplaatsingen", zegt voorzitter Axel Smits. "Het is onze bedoeling om de goede nieuwe gewoonten te behouden, wat op zijn beurt het aantal zakereizen in de toekomst zou moeten verminderen." Die 'goede' nieuwe gewoonten slaan op het gunstig effect dat het minder reizen heeft gehad "op het milieu en op het evenwicht tussen werk en privéleven van onze mensen".

KBC blijft zeker tot na de zomer nog zijn

trictieve *business travel policy* hantaren, zegt woordvoerder Stef Leunens. "In de komende weken werken we een nieuwe policy uit, die uiteraard rekening zal houden met de gewijzigde maatschappelijke omstandigheden en verwachtingen. Eenzelfde geldt bij Telenor, waar ook nog geen concreet nieuw beleid werd ontwikkeld. "In de komende maanden zal dit wel meegewogen worden in het verdere beleid rond het nieuwe werken", zegt Isabelle Geeraerts.

Bij Proximus geloven ze dat het aanpassen van de policy zelf als wel in een eerder natuurlijk verloop. "We gaan dus na corona niet anders of structureel minder zakereizen toelaten. Uiteraard is telewerk een blijvende evolutie, waardoor zakereizen op een eerder automatische manier minder vaak zullen voorkomen."

Het is een opvallende vaststelling. Voor de pandemie waren internationale zakereizen wereldwijd goed voor een jaarlijkse uitgave van - hou u vast - 1.294 miljard dollar. Daarin zitten vervoer, hotels en hospitality. Een uitgave die jaar na jaar toenam. Waarom zijn bedrijven bereid deze kosten op zich te nemen, terwijl technologieën als Skype, FaceTime of Zoom al jaren rapport over de luchtvaartsector. Moody's acht het onwaarschijnlijk dat die voor 2024 volledig is hersteld van de coronacrisis. "Ongeveer 20 tot 25 procent van de zakereizen betreft het ontmoeten van mensen uit hetzelfde bedrijf. Deze trips lopen het grootste risico om te worden geschrapt", zegt Moody's.

Iets wat Jean-François De Mol onderschrijft. "Op wereldwijd niveau zit we nu ongeveer op een kwart van het niveau van vóór de pandemie, nadat het op het hoogtepunt van de pandemie tot 99 procent onder het budget was gedaald", zegt De Mol. Hij is senior director bij BCD Travel, een wereldwijde omzet van 27,5 miljard dollar de nummer twee in de markt van de leveranciers van international zakelijk reisbeheer. "Het zakereizen herstelt zich

AXEL SMITS
CONSULTANT PWC

Pascal Stuyve heeft als voorzitter van BATM (Belgian Association of Travel Management) de vinger aan de pols bij het hele ecosysteem rond zakereizen. "Ja, de technologie was er, maar het gebruik en de efficiëntie ervan was niet als vandaag." Bedrijven leken naar zakereizen als een kost, met een doel voor ogen. Een opportuniteit om zaken te doen. En die markt fluctueert mee op de conjunctuurgolven van de economie, weet Stuyve. "Na 9/11 of na de financiële crisis zagen we een enorme dip in het aantal zakereizen. Maar die dip was kortstondig en zodra de economie weer opbloede, kwam ook de zakereiziger terug."

Vandaag liggen de kaarten anders, want door de langdurige pandemie hebben bedrijven en organisaties zich wel moeten aanpassen. "De markt voor zakereizen is vorig jaar ingestort en komt echt niet meer terug zoals voorheen. Alle prognoses wijzen uit dat we de eerstkomende vijf jaar niet tot op het niveau van 2019 zullen komen."

GEZOND EVENWICHT
"Het toeval is dat je mij in Berlijn treft, voor de presentatie van een digitaal event", zegt Marie-Laure Vanwanseele van rethelbeerder Ella. "We zijn hier enerzijds gewoon om samen te werken via de digitale weg, maar merken dat fysieke contacten absoluut nuttig en nodig blijven. We zoeken dus naar een gezond evenwicht."

Grote kansen dat videovergaderingen de deel van de zakereizen blijven vervangen. Ook kostenbesparingen van bedrijven en de impact van luchtvaart op het klimaat kunnen een rem zetten op het herstel van het aantal zakereizen, schrijft kredietbeoordelaar Moody's in een rapport over de luchtvaartsector. Moody's acht het onwaarschijnlijk dat die voor 2024 volledig is hersteld van de coronacrisis. "Ongeveer 20 tot 25 procent van de zakereizen betreft het ontmoeten van mensen uit hetzelfde bedrijf. Deze trips lopen het grootste risico om te worden geschrapt", zegt Moody's.

'Digitaal overleg biedt tijdwinst, een drastische beperking van het woonverkeer, een kleinere ecologische voetafdruk en een beter budgetbeheer'

AXEL SMITS
CONSULTANT PWC

Alweers schade na minitornado in Wallonië

Ook het zuiden van ons land werd afgelopen weekend getroffen door noodweer. In Houffalize, in de provincie Luxemburg, werd een boerderij vernield door een minitornado, ruim een week nadat zo'n tornado ook al een spoor van vernieling trok in het Naamse Beaurain en daar 90 gebouwen beschadigde. Het krachtige tornado diid keer was, is nog niet duidelijk, maar het gebouw - lokaal erfgoed - is wel helemaal vernield. Niemand raakte gewond. "Tornado's zijn vrij zeldzaam in ons land", zegt wetenschapsdeskund Marjtinje Peters. In België worden jaarlijks drie tot vijf tornado's waargenomen. (WV/B/HL)

Vier sans-papiers naaien mond dicht

De afgelopen dagen hebben vier van de zowat 430 mensen zonder papieren in de Begijnhofkerk en op de campussen van de VUB en tILB die in hongerstaking zijn, hun mond dichtgemaakt, ze kunnen alleen nog via een rietje drinken. De mensen zonder papieren zijn sinds 23 mei in hongerstaking. Ze eisen een collectieve regulerende maatregel. Na ruim een maand raakte de gezondheidstoestand van sommigen stilaan kritiek. "Hun mentale en fysieke toestand gaat er sterk op achteruit", zegt Aleksandra Seron, campagne- en medische coördinatrice van de Dokers van de kerk. Ze onderkennen de

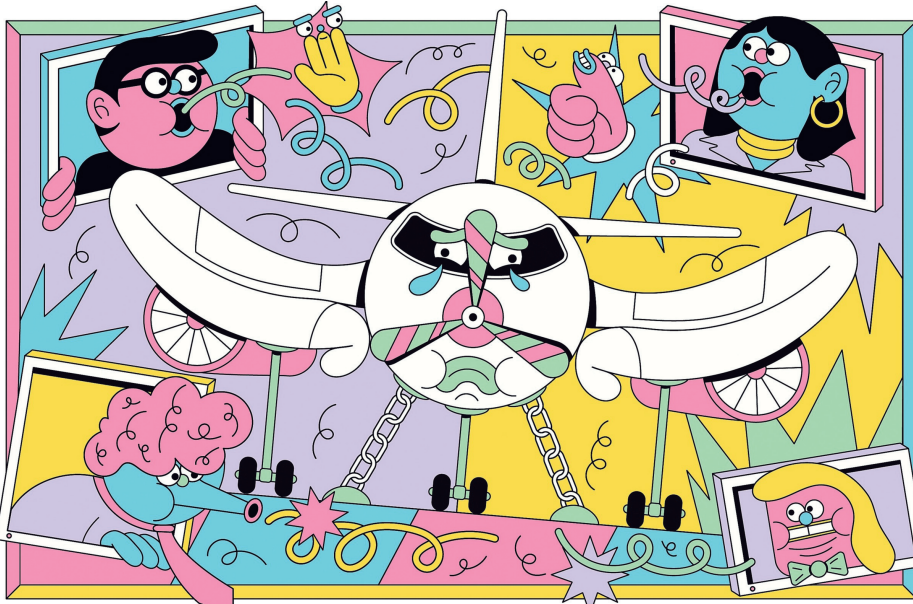
Mensen zonder papieren verwenen in de Begijnhofkerk in Brussel. © TIM DIRVEN

menten om ontsagen te worden, zodat ze hun hongerstaking kunnen voortzetten. Staatssecretaris voor Asiel en Migratie Sammy Mahdi (CD&V) heeft al meermalas gezegd dat mensen van de hongerstakingen mensen zonder papieren niet moeten reguleren op een collectieve regulatie. "De meeste mensen hebben geen geld en de bevel gekregen om het grondgebied te verlaten", schreef Mahdi afgelopen weekend nog op Twitter. "Ze deden dat niet, bleven hier vasthouden en het zwart werken en eisen na papieren. Het is niet omdat je 5, 10 of 20 jaar lang de regels niet naleeft, dat je dan plots het recht krijgt op verblijf." (BELGA)

Al ruim miljoen aangiffen via Tax-on-web

De federale overheidsdienst Financien heeft de voorbije weken meer dan een miljoen belasting-aangiffen binnengekregen via de onlinedienst Tax-on-web. Dat blijkt uit een start van zaken van de overheidsdienst. Sinds de aangifte voor de personenbelasting 2021 ingediend kan worden, hebben 120.831 burgers hun aangifte digitaal ingediend en opgestuurd via MyMinfin (Tax-on-web), zegt Financiën. Daarnaast werden er 140.559 aangiffen ingediend door makelaars in opdracht van hun klanten. 256.121 mensen hebben telefonische hulp gekregen van een ambtenaar om hun aangifte in te vullen. (BELGA)

Er worden betonwerken gedaan, er wordt gewerkt met propere grond

langzaam nu steeds meer mensen toegang hebben tot en doeltreffend vaccin, de belangrijkste katalysator voor de herleving van zakereizen."

België staat momenteel op 16 procent van het niveau van voor de pandemie. Bij Brussels Airlines, dat zowat 30 procent op zijn omzet bij de zakereizigers haalt, hopen ze snel de bladzijde te kunnen omslaan. American Express Global Business Travel (GBT), het grootste zakereizenconcern ter wereld, draait vandaag op zo'n 10 procent van de normale omzet. Voor corona boekte het concern een omzet van 28,4 miljard euro. Paul Revel, senior manager global communications, merkt op dat het herstel van de markt zich vooral afspeelt in de Verenigde Staten en Azië. De reden? Ze hebben een sterke binnenlandse markt, die in een kleinere ecologische voetafdruk en een beter budgetbeheer. "Wie bij de bank als een buitenlandse reis afziet is essentieel beschouwd, dat is, met het akkoord van een directiekl. "De betrokken medewerkers wordt evenwel gevraagd de voorkeur te geven aan digitale communicatiemiddelen voor hun relaties met de andere entiteiten van de groep."

Hanne Poppe zegt dat Colruyt 'geen reisverloop' heeft. "We maken alleen zakelijke verplaatsingen die nodig zijn en die face-to-facecontact vereisen. Een voorbeeld is het zoeken van productievestigingen van leveranciers." Diezelfde strategie hanteert Delhaize. Roel Dekever: "Het is duidelijk dat de voorde-

'Alle prognoses wijzen uit dat de markt voor zakereizen de eerstkomende vijf jaar niet tot op het niveau van 2019 zal komen'

PASCAL STUYVE
BELGIAN ASSOCIATION OF TRAVEL MANAGEMENT

"Wat eerst een beperking leek, bleek op vele vlakken een meerwaarde te bieden", zegt Junius. "Er is de tijdswinst, een drastische beperking van de woonverkeerplaatsingen, een kleinere ecologische voetafdruk en een beter budgetbeheer." Wie bij de bank als een buitenlandse reis afziet is essentieel beschouwd, dat is, met het akkoord van een directiekl. "De betrokken medewerkers wordt evenwel gevraagd de voorkeur te geven aan digitale communicatiemiddelen voor hun relaties met de andere entiteiten van de groep."

Hanne Poppe zegt dat Colruyt 'geen reisverloop' heeft. "We maken alleen zakelijke verplaatsingen die nodig zijn en die face-to-facecontact vereisen. Een voorbeeld is het zoeken van productievestigingen van leveranciers." Diezelfde strategie hanteert Delhaize. Roel Dekever: "Het is duidelijk dat de voorde-

len van digitale communicatie ervoor zorgen dat bepaalde fysieke verplaatsingen minder noodzakelijk zullen zijn. Maar tegelijkertijd blijven verplaatsingen naar leveranciers wel broodnodig om te kijken hoe producten worden gemaakt of geteeld."

De moedergroep Ahold Delhaize heeft onlangs wel haar reisbeleid bijgewerkt. "Reizen en live vergaderen zijn in principe weer toegestaan. Maar er wordt aangeraden om de digitale opties als eerste keuze te blijven gebruiken om met elkaar en externe partners af te spreken, omwille van veiligheidsoverwegingen, onze CO₂-voetafdruk en de algemene impact op het milieu", klinkt het.

VIRTUELE SESSIES
En wat met technici die machines over de hele wereld moeten installeren? "Het voorbije jaar lag het meeste stil", zegt Frederic Dryhout van weefmachineproducent Picanol. "Ja, ook voor de hele ploeg van monteurs die wereldwijd weefmachines moeten installeren, of technici die naar Ieper komen voor opleidingen." Als je weet dat de weefmachines van Picanol in meer dan honderd landen staan, dan is internationaal zakereizen een vast gegeven. Alleen zal ook dat dus in de toekomst veranderen. "Zou de zaken er nu voor staan, zullen we wat selectiever blijven met reizen. Voor grote strategische contracten zal natuurlijk face-to-facecontact aangewezen blijven. Maar het is wel duidelijk dat als gevolg van de pandemie ook

klanten nu een stuk meer open staan voor Teams en dergelijke, terwijl dit vroeger eigenlijk megal geen optie was."

Moist jaar heeft Picanol, met dank aan Covid-19 overgissen, een primeur bevestigd. Een gloednieuwe weefmachine werd voor het eerst in de geschiedenis van het bedrijf virtueel aan de internationale klanten voorgesteld. "Ook dit jaar zetten we trouwens verder in op virtuele sessies. Onze marketingmix wordt er wat rijker door, maar ook complexer."

Bij het grootste Belgische bedrijf, de multinationale AB InBev, gaan ze wel werken tegen de oude manier van reizen. Communicatiedirecteur Laure Stuyckx: "Zoum was toen al goed ingeburgerd, aangezien wij als wereldwijd in heel veel landen actief zijn. Dus dat was en blijft een mix van Zoom en reizen." Omdat het voor bepaalde momenten belangrijk is en het in het DNA van het bedrijf zit, volgens Stuyckx. "Het is onze missie als bedrijf om mensen samen te brengen en dat geldt ook, als de job dat vraagt, voor ons eigen personeel. We geloven ook in het belang van elkaar regelmatig face-to-face te ontmoeten."

Voor dit artikel namen we contact op met volgende bedrijven uit diverse sectoren: Brussels Airlines, American Express Global Business Travel, BCD Travel, Belgian Association of Travel Management, BNP Paribas Fortis, KBC, PwC, Delhaize, Lidl, Colruyt, AB InBev, Picanol, Proximus, Telenor, Ella, Ernst+Young.

Meer klachten over parkeerbeleid

We ergeren ons dood aan parkeerzones, parkeertickets en parkeerboetes. Bij Touring vinden daarvoor vorig jaar liefst 20 procent meer klachten binnen. Er is dringende nood aan een eindegebied, klinkt het.

1.845 parkeerklachten kreeg Touring vorig jaar binnen. Opmerkingen en verzuchtingen nemen elk jaar toe. Niet verwonderlijk, vinden ze bij Touring. "Het parkeerbeleid lijkt één grote wanorde", zegt Danny Smaghe. "In de ene gemeente kost parkeren zoveel, in de andere is dat meer of minder. In de ene blauwe zone mag je twee uur parkeren, in de

Acht op de tien zien het parkeerbeleid als een makkelijker manier om geld te verdienen voor steden en gemeenten. © GERT DE RUYCKE

andere drie. Het gebeurt zelfs dat een parkeerzone door twee gemeenten loopt en dat die andere tarieven hantaren."

Het klaven van onduidelijkheid zorgt voor een pak ergernissen. Dat 55 procent van de Vlamingen parkeren te duur vindt, is niet verwonderlijk. Acht op de tien vinden het vooral een manier voor steden en gemeenten om makkelijk inkomsten binnen te brengen. 58 procent vindt ook het betalen van een rijft door naar winkelcomplexen waar makkelijk geld te parkeren is. Vijf op de tien vinden trouwens dat er onvoldoende bovengrondse parkeerplaatsen zijn. Over onder-

Drie Europese bizons geboren in Bellewaerde

In het pre- en dierenpark Bellewaerde zijn afgelopen maand drie Europese bizons geboren. Het gaat om één mannelijke en twee vrouwelijke kalffes. "Tussen eind mei en eind juni, waar een parkeerticket van vijf euro, is een onduidelijkheid die daar aan vasthangen zorgen voor ergernissen. Meer dan die helft vindt dat de slecht zijn aangehouden. Dat vloekt vooral voort uit het feit dat er enkel bij het begin van de zone signalisatie moet zijn en dus niet meer bij het begin van de straat", zegt Smaghe. "Omdat die zones soms heel groot zijn, weten veel weggebruikers vaak niet eens of ze zich in zo'n blauwe parkeerzone bevinden of niet." (BLU)

jecten zijn er opnieuw ongeveer 4.400 Europese bizons wereldwijd in de natuur. "Sinds 2012 neemt Bellewaerde Park actief deel aan het Europese kweekprogramma voor deze diersoort en zijn er al verschillende geboortes geweest in het park", aldus Van Dorpe. "In 2016 werden al drie Europese bizons uit ons ongevener negen maanden werden alle kalffes gezoond. De bezoekers kunnen de pasgeborene kalffes vrijlijk zien rondhuppelen in hun verblijf."

De Europese bizon of wisent is het grootste zoogdier van Europa en een kwetsbare diersoort. Daarnaast verschillende kweekprogramma's en herintroductieprojecten van Europese bizons is heel belangrijk voor de conservatie van de diersoort en biodiversiteit in hun oorspronkelijk leefgebied." (BELGA)